

התחביר החזותי של נאציונל-סוציאליזם

התחביר החזותי של נאציונל-סוציאליזם

ציר תואר הגזע (ציר המורל הלאומי)

ציר הגאווה והגבורה

בציור, פיסול וכרזה פוליטית

מקדמה

ניתוח האמנות הגרמנית של שנות ה-30 והמחצית הראשונה של שנות ה-40, מעלה מספר מאפיינים סגנוניים.

מדובר בגישה אמנותית מכוונת, שהינה תוצר תעמולתי של מערכת שטיפת המוח של הנאציזם. כל הנושאים, התכנים והביטוי הסגנוני, אינם אלא חלק ממכונת התעמולה של המשטר הפאשיסטי - שכן כל האמנות מסוג אחר, נדחתה על ידו על הסף.

מאפיין נוסף יהיה, כי חלק ניכר מאמנות מגמתית זו הוקדשה לתכנים של יופי ופסטורליה, שכל עצם תפקידם היה ליצור הטעיה רחבה ולהסב את תשומת לב הציבור מזוועות המלחמה.

העבודה לא תעסוק בתופעות זהות בתחום הארכיטקטורה, אם כי רבות מהן, והיו לחלק מרכזי וחשוב בביסוס העקרונות האסתטיים הארכאים של המשטר. היותו וזהו נושא רחב בפני עצמו, הדורש התייחסות מעמיקה יותר בנפרד, בחרתי לבדלו מתחומי האמנות הפלסטית האחרים.

ברצוני להתעמק בשתי נקודות עניין מרכזיות, שמכונות התעמולה של נאציזם מבקשת לשדר ולהטמיע:

- ציר הגאווה הלאומית והגבורה
- ציר תואר הגזע (ציר המורל הלאומי)

העבודה לא תעסוק בתופעות זהות בתחום הארכיטקטורה, אם כי רבות מהן, והיו לחלק מרכזי וחשוב בביסוס העקרונות האסתטיים הארכאים של המשטר. היותו וזהו נושא רחב בפני עצמו, הדורש התייחסות מעמיקה יותר בנפרד, בחרתי לבדלו מתחומי האמנות הפלסטית האחרים.

תוכן עניינים

- ציר הגאווה הלאומית והגבורה
- ציר תואר הגזע (ציר המורל הלאומי)

• מבוא

• סיכום

• ביבליוגרפיה

• חומרים תזותיים

• ציר הגאווה הלאומית והגבורה

• ציר תואר הגזע (ציר המורל הלאומי)

• מבוא

א האידיאולוגיה הנאצית

ב גיבוש אמנות פולקית חדשה

ג אמנות מגוייסת

• סיכום

• ביבליוגרפיה

• חומרים תזותיים

• ציר הגאווה הלאומית והגבורה

• ציר תואר הגזע (ציר המורל הלאומי)

• מבוא

• גרמניה לאחר מלחה"ע הראשונה: רקע הסטורי-תרבותי וסיבות עליית הנאציזם לשלטון

א האידיאולוגיה הנאצית

ב גיבוש אמנות פולקית חדשה

ג אמנות מגוייסת

• סיכום

• ביבליוגרפיה

• חומרים תזותיים

• ציר הגאווה הלאומית והגבורה

• ציר תואר הגזע (ציר המורל הלאומי)

- מבוא
- גרמניה לאחר מלחה"ע הראשונה: רקע הסטורי-תרבותי וסיבות עליית הנאציזם לשלטון

א האידיאולוגיה הנאצית

ב גיבוש אמנות פולקית חדשה

ג אמנות מגוייסת

- אמנות מגוייסת מהי?
- מסרים גלויים: מוטיבים חוזרים באמנות הנאציזם-סוציאליסטית
- ציר הגאווה הלאומית והגבורה (באופן הצגת המנהיג | החייל | והמלחמה)
- ציר תואר הגזע (ציר המורל הלאומי) (הצגת הפועל | האיכר | והאישה הגרמנית)

- סיכום
- ביבליוגרפיה
- חומרים תזותיים

- מבוא
- גרמניה לאחר מלחה"ע הראשונה: רקע הסטורי-תרבותי וסיבות עליית הנאציזם לשלטון

א האידיאולוגיה הנאצית

- עקרונות היסוד של האידיאולוגיה הנאציזם-סוציאליסטית
- מיזוג מוחלט בין רצון המנהיג לטובת העם (דיקטטורה)
- שלילת האוונגארד ו"אמנות מנוונת"

ב גיבוש אמנות פולקית חדשה

- אמנות מגוייסת
- אמנות מגוייסת מהי?
- מסרים גלויים: מוטיבים חוזרים באמנות הנאציזם-סוציאליסטית
- ציר הגאווה הלאומית והגבורה (באופן הצגת המנהיג | החייל | והמלחמה)
- ציר תואר הגזע (ציר המורל הלאומי) (הצגת הפועל | האיכר | והאישה הגרמנית)

- סיכום
- ביבליוגרפיה
- חומרים תזותיים

- מבוא
- גרמניה לאחר מלחה"ע הראשונה: רקע הסטורי-תרבותי וסיבות עליית הנאציזם לשלטון

א האידיאולוגיה הנאצית

- עקרונות היסוד של האידיאולוגיה הנאציזם-סוציאליסטית
- מיזוג מוחלט בין רצון המנהיג לטובת העם (דיקטטורה)
- שלילת האוונגארד ו"אמנות מנוונת"

ב גיבוש אמנות פולקית חדשה

- מקורות השראה של אמנות 'עממית' גרמנית חדשה
- סיבות אידיאולוגיות של המפלגה לשימוש בזרמים אלו

ג אמנות מגוייסת

- אמנות מגוייסת מהי?
- מסרים גלויים: מוטיבים חוזרים באמנות הנאציזם-סוציאליסטית
- ציר הגאווה הלאומית והגבורה (באופן הצגת המנהיג | החייל | והמלחמה)
- ציר תואר הגזע (ציר המורל הלאומי) (הצגת הפועל | האיכר | והאישה הגרמנית)

- סיכום
- ביבליוגרפיה
- חומרים תזותיים

תקציר הפרקים

האידיאולוגיה הנאצית

- עקרונות היסוד של האידיאולוגיה הנאצינול-סוצילאיסטית
- מיזוג מוחלט בין רצון המנהיג לטובת העם (דיקטטורה)
- שלילת האוונגארד ו"אמנות מנוונת"

- הסטוריה ומסורת (תורת הגזע הארי, אומה גרמנית כערך עליון)
- משפחה, אדמה ומרחב מחיה (אידיאלים מסורתיים של ארגון החיים, דגש על "תא המשפחתי הישן")
- המודל הצבאי ופיהרר (מעמד בלתי מעורער של מנהיג פוליטי ורוחני שמטרתו ללכד את העם מחדש)
- שלילת הליברליות וקוסמופוליטיות
- תקיפת ריאליזם, קוביזם ופוטוריזם
- הקבלה בין מודרניזם לטירוף, שלילת כל אמנות שמציגה את המציאות בצורה מעוותת.

ב

גיבוש אמנות פולקית חדשה

- מקורות השראה של אמנות 'עממית' גרמנית חדשה
- סיבות אידיאולוגיות של המפלגה לשימוש בזרמים אלו

• "לא רק שיקולים אמנותיים, אלא גם פוליטיים, צריכים להכריח אותנו להפנות את עינינו אל הדוגמאות האדירות של העבר, ולקבל מהן השראה והכוונה – במאמצינו לעצב דוגמא אמנותית שתבטא היטב את רוחו של הרייך החדש"

• קלאסיקה (רומא, יוון)

• רומנטיקה גרמנית ורנסאנס גרמני

• אמנות גוטית

• זרמים אחרים (אם יש)

אמנות מגוייסת

- אמנות מגוייסת מהי?
- מסרים גלויים: מוטיבים חוזרים באמנות הנאציזם-סוציאליסטית
- ציר הגאווה הלאומית והגבורה (אופן הצגת המנהיג | החייל | והמלחמה)
- ציר תואר הגזע (ציר המורל הלאומי) (הצגת הפועל | האיכר | והאישה הגרמנית)

- קביעת כללי התנהגות לכל תחומי החיים ע"י המשטר הנאצי
- ביקורת קפדנית מתמדת עבור כל היצירות של האמנים הגרמניים
- סטנדרטים חזותיים (אידיאלים של הגזע הארי לעומת גזעים אחרים)

- אמנות חזותית כבודה מוזמנת
- האחדות הרעיונית במסרים
- מוטיבים חוזרים

ביבליוגרפיה

דנה אריאלי-הורוביץ, אמנות ורודנות

שרה בורנשטיין, כרזה פוליטית בגרמניה 1914-1945 היבטים איקונוגרפיים וסגנוניים

Eric Michaud, *The Cult of Art in Nazi Germany*

Richard A. Etlin, *Art, Culture and Media under the Third Reich*

Randall Bytwerk, *Nazi Propaganda 1933 - 1945*

Hinz, *Art in the Third Reich*

George L. Mosse, *Nazi Culture: Intellectual, Cultural and Social Life in the Third Reich*

George L. Mosse, *The Crisis of German Ideology: Intellectual Origins of the Third Reich*

George L. Mosse, *Toward the Final Solution: A History of European Racism*

נקסט.